

SOS4010 - Kvalitativ metode

digital skoleeksamen i Inspera

10. oktober 2016

(4 timer)

Hjelpemidler

Ingen hjelpemidler, annet enn ordbøker som er kontrollert av SV-infosenter, er tillatt under eksamen.

Om oppgavesettet

Oppgavesettet har to deler. Bruk ca $\frac{1}{4}$ av tiden på oppgave 1 og $\frac{3}{4}$ av tiden på oppgave 2. På oppgave 2 gis det to alternativer. Besvar bare en av disse.

Oppgave 1 teller $\frac{1}{3}$ og oppgave 2 teller $\frac{2}{3}$ av den endelige karakteren.

Sensur

Sensur for skoleeksamen faller 31. oktober klokken 14.00. Sensuren publiseres i Studentweb cirka klokken 15.00 samme dag.

Sensuren regnes som mottatt av studentene når den publiseres i Studentweb. Vi minner om at kandidater som ønsker begrunnelse må be om dette senest 1 uke etter sensur er falt. Frist for å klage på karakteren er tre uker etter sensur er falt. Informasjon om rutiner for begrunnelser og klager ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi finnes på emnesiden.

LYKKE TIL!

Oppgave 1

Definer kort tre av følgende fire begreper:

- A. Validitet
- B. Institusjonell etnografi
- C. Tykk beskrivelse («thick description»)
- D. Casestudie

Oppgave 2

Besvar enten alternativ I eller alternativ II:

Alternativ I

Som vedlegg 1 finner du et intervju med en tidligere landslagsspiller i basketball med minoritetsbakgrunn.

Gjør rede for to alternative tilnærminger til å analysere dette intervjuet. Ta utgangspunkt i aktuelle pensumbidrag.

Deretter skal du bruke dette til å presentere et tidlig utkast til analyse av intervjuet. Du kan i denne delen velge om du vil konsentrere deg om én tradisjon eller plukke fra flere tilnærminger.

Reflekter også rundt intervjuerens rolle i produksjonen av data med utgangspunkt i dette konkrete intervjuutsnittet.

Alternativ II

Som vedlegg 2 finner du to ulike tekster om fraværgrensen i videregående skole. Tekst 1 er en pressemelding fra Kunnskapsdepartementet. Tekst 2 er et leserinnlegg fra en skoleelev publisert på lokalavisas Budstikka sin nettside.

Gjør rede for noen begreper fra pensum om diskursanalyse, ideanalyse og/eller narrativ analyse som du mener kan være nyttig i analysen av disse to tekstene.

Vis hvordan disse begrepene kan brukes i en analyse av de to tekstene. Du skal altså presentere et tidlig utkast til analyse av tekstene. Du kan i denne delen velge om du vil konsentrere deg om én tradisjon eller plukke fra flere tilnærminger.

Diskuter også hvorvidt og eventuelt hvordan sammenstillingen av de to tekstene bidrar til en annen type analyse enn om du bare hadde analysert pressemeldingen fra Kunnskapsdepartementet.

Vedlegg 1

UTDRAG fra intervju med tidligere landslagsspiller i basketball med minoritetsbakgrunn:

INTERVJUER: Tror du det kan være positivt for liksom forestillingen til nordmenn at det blir flere med minoritetsbakgrunn for at når de er så gode som dere og på landslaget så representerer dere jo Norge.

INFORMANT: Ja, ja, jeg mener at det burde være positivt, det synes jeg... og jeg altså når jeg går ut og spiller landskamper for Norge så gjør jeg det med hånda på hjertet liksom, det er det jeg vil gjøre og jeg representerer Norge så, ...jeg vil jo, håper jeg blir satt pris på for å si det sånn, det håper jeg.

INT: Ja, ja. Men som norsk nordmann også eller?

INF: Ja, det gjør jeg.

INT: Du har jo vokst opp selv med liksom, ja du er 22, har du vokst på med mange andre med minoritetsbakgrunn på skolen?

INF: Ehe, jeg har faktisk ikke, ja, jeg er født og oppvokst på Bislet så jeg har

INT: Ja, da er det ikke så mange

INF: Ja, så jeg, så jeg har vokst opp veldig mye med norske, med norske barn, uten minoritetsbakgrunn. Jeg hadde, ja det var noen på Bislet som liksom, det var. Jeg hadde to tvillinger fra Tunisia som jeg var veldig god venn med som jeg var veldig mye sammen med, eller så var det ikke så veldig mange utlendinger rundt på Bislet og da var det mye å holde seg sammen med norske mennesker. Så derfor var det veldig spesielt for meg da jeg byttet lag fra Høyenhall og gikk til Bjørndal som juniorspiller. For da, Bjørndal var jo bare utlendinger, så det var helt annerledes ikke sant, å skule gå fra et helt norsk lag til et lag med utlendinger, det var veldig spesielt.

INF: Hvordan opplevdes det?

INF: Nei altså....det var Jeg vet ikke hvordan jeg skal oppleve, barna var jo helt annerledes...tenkemåter og gjøremåter og sånn med...det var utrolig gøy, det var det og da følte jeg liksom...okei, her har du i alle fall en fra Jugoslavia, en fra Pakistan, en fra India altså, det var litt, det var gøy å ha en gjeng med utlendinger, så var, var det to, tre norske på laget også så det var skikkelig god blanding og det var aldri noe sånn derre...negative hendelser. Det var aldri noe slenging med leppa om utlendinger og bla, bla, bla men det var...alle sammen trivdes veldig godt sammen, det synes jeg er veldig allright.

INT: Og det må jo har vært en overgang liksom, altså da kom du inn i en annen verden hvor folk hadde på en måte en erfaring

INF: Ja, det var sånn...når du var utlending så skulle du alltid kødde med å si ja, ja, jævlige utlending og sånn men når en norsk sier det så blir det litt annerledes ikke sant, og ja det var en stor forskjell. Altså jeg, jeg vet ikke hvordan folk tenker, ... men uansett hva du tenker og ikke tenker så...hvis det er en i fra et annet land eller minoritetsbakgrunn som sier det til deg så tar du det ikke personlig, men hvis det kommer en hvit nordmann og sier det til deg så tar du det mer personlig, da begynner du å tenke på det. Jeg vet ikke hvorfor og hvordan men det er bare automatisk tror jeg.

Vedlegg 2

 Regjeringen.no Sø
Tema ▼ Dokument ▼ Aktuelt ▼ Departement ▼ Regjering ▼

Du er her: [regjeringen.no](#) • Aktuelt • Ny fraværsgrense i videregående skole fra i høst

[Del/tips](#) [Skriv](#)

Ny fraværsgrense i videregående skole fra i høst

Kunnskapsdepartementet

Pressemelding | Dato: 23.06.2016

| Nr: 65 - 16

Fra skolestart blir det innført fraværsgrense i videregående skole. Elever som har mer enn 10 prosent udokumentert fravær i et fag, vil som hovedregel ikke få karakter i faget. Men rektor vil kunne benytte skjønn i spesielle tilfeller.

Rektor vil kunne bruke skjønn slik at elever i spesielle tilfeller kan ha inntil 15 prosent udokumentert fravær og likevel få karakter.

Mer rom for skjønn

– Den nye fraværsgrensen skal gi mer rom for skjønn, og vi åpner derfor for at rektor kan bruke skjønn for udokumentert fravær inntil 15 prosent. De nye fraværsgreglene tar i enda større grad høyde for at det kan være svært ulike og sammensatte årsaker til at elever er borte fra undervisningen, sier kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.

Rektor skal kunne bruke skjønn i de tilfellene der årsaken til fraværet gjør det urimelig at eleven ikke får karakter. Dette vil for eksempel gjelde elever som er i en vanskelig livssituasjon, og som derfor ikke har fått dokumentert fraværet.

Må følge opp elevene

Bruken av skjønn gjelder for det udokumenterte fraværet som overstiger 10 prosent. Elever som totalt sett har mer enn 15 prosent udokumentert fravær i et fag, vil ikke få karakter i faget.

– Fraværsgrensen er ingen erstatning for skolens arbeid med å følge opp elevene og forhindre frafall. Tvert imot understreker det behovet for oppfølging av elever som begynner å nærme seg grensen, sier Røe Isaksen.

Prøveperiode på tre år

Innføringen av en fraværsgrense vil i første omgang gjelde i en periode på tre år, og det vil bli iverksatt et forskningsprosjekt som skal se konsekvensene av regelendringene.

– Vi vil følge med på virkningene av fraværsgrensen underveis, men med en milepæl etter tre år. Da vil vi få et godt grunnlag for å vurdere om vi skal videreføre ordningen, sier kunnskapsministeren.

Etter vedtaket om fraværsgrensen i Stortinget har Kunnskapsdepartementet vært i tett kontakt med sektor for å finne en modell som kunne få bred støtte. Store deler av sektoren støtter forslaget til en ny fraværsgrense, og er enige i at den bør innføres førstkommende høst.

Forslaget om å innføre av fraværsgrense i videregående opplæring var på høring i 2015. Et klart flertall av høringsinstansene ønsket å innføre en nasjonal fraværsgrense.

Unntak for dokumentert fravær

Fraværregelen handler om det udokumenterte fraværet, og omfatter ikke dokumentert fravær, som sykdom og andre helse- og velferdsgrunner.

– Selvsagt skal ikke sykdom regnes med som del av grensen på 10 eller 15 prosent. Heller ikke når elever er borte på grunn av for eksempel politisk arbeid eller hjelpearbeid, vil dette fraværet telle med, sier kunnskapsministeren.

Han understreker at det er det udokumenterte fraværet han vil til livs, men at elever også kan ha gode grunner til å være borte fra skolen.

De gyldige grunnene til å være borte fra skolen, er:

- helse- og velferdsgrunner
- arbeid som tillitsvalgt
- politisk arbeid
- hjelpearbeid
- lovpålagt oppmøte
- representasjon i arrangement på nasjonalt eller internasjonalt nivå, f.eks. idrett
- religiøse høytider for elever som er medlem av andre trossamfunn enn Den norske kirke

– Det er det udokumenterte og unødvendige fraværet vi vil til livs. Elever som har gyldig fravær, vil ikke rammes av den nye fraværsgrensen, sier Røe Isaksen.

Elever som er borte på grunn av rettigheter de har etter opplæringsloven, vil heller ikke få fravær. Det gjelder for eksempel rådgiving på skolen, møte med PP-tjenesten og elevrådsarbeid. Når elever får opplæring i hjemmet eller institusjon som følge av langvarig sykdom, eller har avtale om selvstendig studiearbeid, regnes ikke dette som fravær.

Skal jobbe mer med nærvær

Elever i videregående skole har plikt til å møte frem, og til å delta aktivt i opplæringen.

– Det er viktig at skolene jobber bredt og systematisk for å fange opp elever som ikke møter opp. Det må jobbes enda mer målrettet enn i dag med å øke nærværet i skolen, sier kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.

En arbeidsgruppe med representanter fra organisasjonene i skole-Norge og Utdanningsdirektoratet skal sammen lage en veileder for hvordan skolene kan jobbe best mulig med nærvær.

Fakta om de nye fraværsreglene

- Forslaget om å innføre av fraværsgrense i videregående opplæring var på høring i 2015. Et klart flertall av høringsinstansene, om lag 70 prosent, ønsket en fraværsgrense.
- Opprinnelig foreslo Kunnskapsdepartementet en grense på 10 prosent udokumentert fravær i enkeltfag. I forbindelse med behandlingen i Stortinget etterspurte flertallet en fraværsgrense som ga mer rom for skjønn.
- Den nye fraværsgrensen skal bygge på den opprinnelige grensen på 10 prosent udokumentert fravær, men i tillegg åpne for at rektor kan utøve skjønn for udokumentert fravær inntil 15 prosent.
- Bruken av skjønn kan for eksempel gjelde elever i en vanskelig livssituasjon – der årsakene til fraværet gjør det klart urimelig at eleven ikke skal få karakter i faget.

Fraværsgrensen innføres fra og med skoleåret 2016-17. I løpet av en treårsperiode skal ordningen evalueres, slik at man får et godt grunnlag for å vurdere om fraværsreglene skal videreføres.

Kjære kunnskapsminister, jeg skriver til deg i fortvilelse og sinne

Av MARTINE FREDRIKSEN, 16 ÅR, DØNSKI VIDEREGÅENDE20. september 2016, kl. 10:13

Kjære kunnskapsminister. Nå er klokken 01.00, det er natt til onsdag, og jeg skriver en tekst til deg i fortvilelse og sinne.

DEL Jeg lurte på hvor mange frustrerte skoleelever du trenger å lese om eller treffe, før du tør å innrømme at du kanskje har tråkket litt feil når det gjelder den nylig innførte fraværsgrensen.

For spør du meg, og tusenvis av andre elever i tillegg til lærere, fastleger og kjøreskolelærere i bøtter og spann, så er det jammen meg akkurat det du har gjort. Du har tråkket ganske feil.

Les også: [Ny fraværsgrense – en storm i et vannglass?](#)

Les også: [Det forutsette legepresset](#)

Les også: [Forstår ikke elevens fravær](#)

Misforstå meg rett, jeg forstår prinsippet og tanken bak fraværsregelen, og jeg er helt enig med deg i at fraværet blant norske skoleelever er for høyt.

Ja, det er mange som skulker, og jeg kan godt forstå at du vil få elevene som skulker, tilbake på skolebenken.

Der våre veier skiller lag, er derimot der du bestemte deg for å begynne med pisk. I stedet for å prøve å hjelpe nettopp disse elevene, de som sliter, så gir du alle lærere og alle rektorer hver sin pisk og ber dem om å begynne å slå.

Ved å innføre denne 10-prosentregelen snudde du ryggen til oss som sitter bak pultene i klasserommet. Og det er her jeg tror at du har bommet fullstendig.

Skriv ditt leserbrev her

DELTA I DEBATTEN! Vi oppfordrer leserne til å bidra med sine meninger, både på nett og i papir

KRITISK: – Kjære kunnskapsminister, det er lov å bomme litt. Fraværsgrensen er et nydelig konsept, men den fungerer overhodet ikke i praksis, skriver Dønskielever Martine Fredriksen (16). (Foto: PRIVAT)

ANNONSE

Ved å innføre denne 10-prosentregelen snudde du ryggen til oss som sitter bak pultene i klasserommet. Og det er her jeg tror at du har bommet fullstendig.

Og ja, kjære kunnskapsminister, jeg vet at så lenge jeg kan dokumentere fraværet mitt, så er det ingen fare. Da slipper jeg i hvert fall å stryke. Men for å få gyldig, dokumentert fravær, så må jeg få en legeerklæring.

Det betyr at hvis jeg våkner opp mandag morgen med spysyken og bøtte på sengekanten, må jeg allikevel opp, komme meg til legekantoret og få en legeerklæring.

Har du egentlig tenkt på det, kunnskapsminister, at ikke bare risikerer jeg å smitte både alle jeg møter på veien bort til legekantoret og også alle på venterommet, og at det fort koster meg 200 kroner for en legetime og 100 kroner til hvis jeg skal ha ut en legeerklæring, men vi bruker faktisk i tillegg legenes ressurser og tid på pjuske skoleelever som er desperate etter en papirlapp hvor legen erklærer at jeg kastet opp mandag 12. september, og derfor ikke kunne komme på skolen?

Les også: [Nødvendig skritt for å redusere fraværet](#)

Les også: [- Ny fraværsregel bra for de svake](#)

Les også: [Fraværsgrensen](#)

Jeg vil gjerne stille deg et spørsmål, kjære kunnskapsminister. Når jeg klikker meg inn på Høyres hjemmeside, som er en fin og formell hjemmeside kledd i blått, og trykker på «Våre hjertesaker» under fanen om politikk, så er det et felt hvor det står «Trygg omsorg, raskere behandling».

Et flott utgangspunkt! Men når jeg går inn der og leser at «sosiale forskjeller ikke skal avgjøre hvilket tilbud du får hvis du blir syk» og «egenandelene for helse- og omsorgshjelp skal være så lave at alle kan benytte seg av helsetjenester», så blir jeg litt forvirret.

Når man har fylt 16 år, slutter legetimer å være gratis. Da må du betale en egenandel for hver gang du besøker fastlegen din.

Tror du at alle 16-åringene har råd til å betale 300–400 kroner hver gang de har fått spysyken, feber, er såre i halsen eller hoster? Synes du at disse egenandelene er lave nok til at alle kan ha råd? Det synes ikke jeg.

Kjære kunnskapsminister, det er ikke alle som har penger til dette. Og hva da? Det holder ikke lenger at mamma sender med en lapp til læreren.

Les også: [Fraværsgrense er intet å frykte](#)

Les også: [Klare krav og forventninger](#)

Uten en legeerklæring får du i norsk videregående skole i dag ugyldig fravær. Og er du egentlig klar over, kjære kunnskapsminister, hvor lite ugyldig fravær som skal til før du stryker i et fag?

På min skole er det snakk om to onsdager før du ikke får karakter i faget gym. Og er du borte to mandager, så består du ikke i geografi.

Da spiller det ingen rolle om du får sekser på alle prøvene, leverer alt av lekser og gjør en glimrende jobb. Da er det fraværet, og kun fraværet, som avgjør det hele. Hvor er egentlig logikken i det?

Ungdomsskolen var for meg personlig tre litt trøblete år. Jeg hadde ganske mye fravær, av ulike grunner, men karakterene mine var over gjennomsnittet høye i de aller fleste fag gjennom alle de tre årene. Hvis denne 10-prosentregelen hadde vært der mens jeg gikk på ungdomsskolen, hadde jeg strøket i flere fag hvor standpunkt karakteren min var en sekser. Er ikke det ganske merkelig?

Når ble helse og økonomi grunnlaget for om jeg består første, andre eller tredje året på videregående?

Kjære kunnskapsminister. Synes du virkelig at det er riktig at det skal koste penger å ikke stryke på skolen? Synes du at det å gå på skole skal føles som noe man må for alt i verden? Synes du at det er så viktig at ungdommen slutter å skulke at du synes det er greit å slite ut fremtidens generasjon?

Kjære kunnskapsminister, det er lov å bomme litt. Fraværsgrensen er et nydelig konsept, men den fungerer overhodet ikke i praksis.

Vi trenger ikke pisker, vi trenger ikke flere regler og grenser. Det norske skoleelever trenger et støtte og forståelse, og ikke minst tillit. Vi trenger et større og et bedre hjelpesystem på skolen. Vi trenger flere helsesøstre, flere rådgivere og færre elever per lærer. Vi trenger å kjenne på å ansvar for egen læring.

Jeg synes det er vanskelig å skjønne hvorfor du tviholder sånn på denne regelen.

Mitt råd til deg, kjære, kjære Torbjørn, er å fjerne hele forbaska fraværsgrensen. Kanskje du heller kan prøve å finne ut av hvorfor skulkerne ikke dukker opp på skolen? Hva skal til for å få disse elevene tilbake bak pulten? Det er etter min mening rette jobben for en kunnskapsminister. Ikke å sitte på en gullstol i hovedstaden et sted og lage regler i hytt og vær.

[Les flere artikler på Budstikka.no/debatt](https://budstikka.no/debatt)

Det er vi som er elever, ikke du. Kjære kunnskapsminister, hør på oss!

Les mer om: [debatt](#) [Fraværsgrense](#) [Martine Fredriksen](#) [Torbjørn Røe Isaksen](#)
[Dønski videregående skole](#)